

פרשת שקלים

עבודת הקודש בהרמת מחצית השקל

"באחד באדר משמיעין על השקלים" (משנה שקלים פ"א מ"א)

מחצית השקל של התורם האחד צריכה להתאחד עם המחצית של חברו, "והיו לאחדים" (יחזקאל ז', יז) בקורבנות הציבור. ליישר את הלבבות, ליישר את ההדורים, לסתת, להקציע ולהחליק, זאת היתה עבודת הקודש של כל יחיד עובר לתרומת שקלו.

חודש אדר היה אפוא חודש הנטיעה של אהבת ישראל במעמקי הלבבות. ועל כן הועילה מצות הקדמת השקלים - מצות אחוד העם לעם אחד - לדחות את שקלי המן¹ שהתבססו בעיקר על יסודות הפיזור והפירוד. "ישנו עם אחד מפזר ומפירד בין העמים" (אסתר ג', יח). ולכן "משנכנס אדר מרבים בשמחה" (תענית כ"ט, א) - כל מקום שיש אהבה יש שמחה, ואין השמחה שרויה בלב מלא שנאה וקנאה. "ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" (אסתר ט', כב) - הן הן ביטויי האחוה וההענות שתפקידן להשליט שמחה בישראל. ואם בערב יום הכיפורים - יום כמו פורים - אדם מישראל מתאמץ לסלוח ולפייס את חבריו², בערב פורים לא כל שכן?

1 עיין מגילה יג, ב: "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם וכו', לפיכך הקדים שקליהן לשקליו"

2 עפ"י המשנה יומא פ"ח מ"ט עבירות שבין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר וכו'

התמיד - מיסוד אחדות ישראל

יסוד קרבן התמיד בישראל היה בא מתרומת הלשכה (שקלים, פ"ד מ"א) - מחצית השקל. על הבאתם נאמר "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט" (שמות ל, טו). בנקודת הקודש הפנימית "לא נָכַר שוע לפני דל" (איוב לד, יט), כנסת ישראל מתאחדת לפני בוראה. לכן כה גדול היה חגם של הפרושים כאשר נצחו את הצדוקים, שאמרו "יחיד מתנדב ומביא (קרבן) תמיד" (מנחות סה, א). משום שצדוקים כפרו בקדושת כנסת ישראל וחשיבותה, סברו שאף יחיד יכול להביא קרבן ציבור **מכוחו האישי**. ואילו הפרושים קיבלו והבינו, שקרבן צבור אי אפשר לו שייברא אלא מכוחו ושותפותו של כלל-ישראל. כך הסביר מרן הרב זצ"ל את דברי חז"ל ששקלי ישראל דחו את שקלי המן (מגילה יג, ב), שהתבססו על יסוד הפיזור והפירוד (עיי' אסתר ג, ח), בניגוד ליסוד האיחוד והליכוד, הגנוז בשקלי ישראל ובקרבנות הציבור מדור דור.